

Technikum

Klasa I po szkole podstawowej

Cz. I

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami*

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
Fundamenty kultury europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, klasycyzm, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> • określić ramy czasowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić kręgi kulturowe starożytnej Europy i je scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy • wypowiedzieć się na temat greckich filozofów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiadać się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić znaczenie prawa rzymskiego dla rozwoju późniejszych kodyfikacji prawnych
Grecja, Rzym	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>polis, demokracja, prawo, obywatel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić złoty wiek Aten • wymienia osiągnięcia starożytnych Greków • wymienia osiągnięcia starożytnych Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różnice pomiędzy kulturą Grecji i Rzymu • wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>kalokagatia</i> • wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wpływu starożytności na współczesność
Filozofia antyczna	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa • wyjaśnić etymologię 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa • wymienić najważniejsze założenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną • omówić 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wpływ filozofii starożytnych na epoki późniejsze

	<p>oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i> 	<p>szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków w i sceptyków</p>	<p>dualistyczną koncepcję świata według Platona</p>		
Sztuka antyku	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać najważniejsze zabytki starożytnej Grecji i Rzymu • wymienić cechy antycznego ideału piękna 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne cechy sztuki antycznej • wyjaśnić, jak Grecy rozumieli piękno • wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku • wytłumaczyć, co to jest kanon • objaśnić pojęcie <i>mimesis</i> jako kategorii sztuki antycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy dzieła sztuki według następujących kryteriów: stosunek do natury, kompozycja, sposób ukazania tematu, kontekst kulturowy i filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnić okresy klasyczny i hellenistyczny w historii sztuki starożytnej Grecji i przyporządkować im konkretne dzieła
Teatr antyczny	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje literackie i zdefiniować dramat • wskazać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos • wyjaśnić, na czym polegała zasada trzech jedności • wymienić przynajmniej dwa tytuły tragedii Sofoklesa: <i>Król Edyp</i> i <i>Antygona</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnić antyczne gatunki dramatyczne: tragedię, komedię i dramat • opisać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos • przedstawić budowę dramatu antycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historię narodzin teatru • swobodnie posługiwać się pojęciami: <i>dytyramb</i>, <i>koryfeusz</i>, <i>agon</i>, <i>chór</i>, <i>koturny</i>, <i>maska</i>, <i>deus ex machina</i>, <i>amfiteatr</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę trzech pisarzy w rozwoju dramatu: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić etymologię słowa <i>tragedia</i> • omówić wpływ tragików greckich: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa oraz komediopisarza Arystofanesa na rozwój teatru
STAROŻYTNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
Wprowadzenie do literatury starożytnej Grecji i Rzymu	<ul style="list-style-type: none"> • czytać ze zrozumieniem tekst informacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • referować informacje pozyskane z tekstu informacyjnego • wymienić twórców 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić gatunki literatury starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia: mit, symbol, <i>sacrum</i>, <i>profanum</i>, rodzaje literackie, epika, liryka, 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić podstawowe wątki i tematy podejmowane przez starożytnych twórców literatury

		literatury starożytnej		dramat, poezja tyrtejska, anakreontyk, <i>mimesis</i>	
Mitologia grecka	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejszych bogów greckich: Zeus, Posejdon, Hades, Hera, Hestia, Demeter, Afrodyta, Apollo, Ares, Atena, Hermes i Hefajstos scharakteryzować najważniejszych bogów olimpijskich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>mit</i> na tle wierzeń świata starożytnego odróżnić mit od legendy i baśni omówić rodzaje mitów: kosmogoniczne, teogoniczne, antropogeniczne oraz genealogiczne, i podać ich konkretne przykłady wymienić frazeologizmy pochodzące z mitologii i objaśnić ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować mit o Orfeuszu omówić znaczenie mitów dla starożytnych Greków omówić kondycję człowieka w starożytnym świecie w świetle mitów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>archetyp</i> w kontekście mitu o Orfeuszu wskazać archetypy w innych mitach greckich 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić antyczne toposy w kulturze współczesnej
Konteksty i nawiązania – Zbigniew Herbert, <i>H. E. O.</i>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść tekstu wskazać narratora omówić świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów tekstu wskazać nawiązania do mitu o Orfeuszu 	<ul style="list-style-type: none"> określić problematykę utworu omówić rolę nawiązań do mitu o Orfeuszu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować treści symboliczne i metaforyczne utworu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować role opozycji światła i mroku w kreacji Orfeusza
Homer, <i>Iliada</i>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy eposu homeryckiego wymienić cechy stylu homeryckiego omówić kompozycję <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję dotyczącą tezy, że <i>Iliada</i> ukazuje tragiczną koncepcję ludzkiego losu
Konteksty i nawiązania – George R.R. Martin, <i>Nawałnica mieczy. Krew i złoto</i>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu omówić świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów fragmentu wskazać we fragmencie cechy powieści <i>fantasy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> porównać fragment ze sceną pojedynku opisaną w <i>Iliadzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować prezentację na temat sposobów przedstawiania pojedynków w kulturze

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję fragmentu 			
Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w reżyserii Wolfganga Petersena	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść filmu • opisać scenerię filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów filmu • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów • porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat rzetelności i jakości filmu
Homer, <i>Odyseja</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy eposu homeryckiego • wymienić cechy stylu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję • wskazać i omówić archetypy obecne we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne sposoby przedstawiania motywu wędrówki w kulturze
Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zinterpretować tekst
23., 24., 25. i 26. <i>Antyгона</i> Sofoklesa	<ul style="list-style-type: none"> • streścić <i>Antygonę</i> Sofoklesa • wymienić racje Kreona i racje Antyfony 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć tragizm w kontekście utworu • na przykładzie działań Kreona określić funkcjonowanie ironii tragicznej • przedstawić istotę winy tragicznej w odniesieniu do losów głównych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antyfony</i> • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i Antyfony • objaśnić zagadnienie <i>katharsis</i> jako jednej z podstawowych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • streścić mit o rodzie Labdakidów • wyjaśnić, na czym polega zasada <i>decorum</i> na przykładzie <i>Antyfony</i>

		tekstu		tragedii greckiej	
Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • porządkować informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przetwarzać informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać główny problem w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć polemikę
Nieśmiertelność poety – liryka Horacego	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pochodzenie pojęcia <i>mecenas sztuki</i> w nawiązaniu do biografii Horacego • wyjaśnić pojęcie <i>horacjanizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić cechy charakterystyczne pieśni • rozpoznać rodzaj liryki omawianych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • określić problematykę utworów • umieścić treść utworu w kontekście poznanych filozofii • wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć pisemną analizę i interpretację wiersza Horacego 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać szerokie konteksty i nawiązania
Poeta w świecie współczesnym – <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać topos literacki obecny w wierszu • wskazać środki językowe zastosowane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować problem zaprezentowany w wierszu • interpretować tytuł utworu • omówić funkcję środków językowych zastosowanych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dialogu z tradycją zaprezentowanego w wierszu • interpretować utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat dwóch wizji sztuki: Horacego i Różewicza
STAROŻYTNOŚĆ – NAUKA O JĘZYKU					
Język a inne systemy znaków	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje znaków • definiować znaki naturalne i konwencjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić język jako system znaków 	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się różnymi kodami ikonicznymi 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać różne formy przekazywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenie umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się nowo poznany słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań • rozróżnia rodzaje kodów (języków) 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzyć świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie posługiwać się językiem
STAROŻYTNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI					

Wypowiedź argumentacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej • wymienić rodzaje argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby budowania spójności między zdaniami • rozwinąć zaproponowaną argumentację 	<ul style="list-style-type: none"> • zaproponować argumenty do podanej tezy i podeprzeć je przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> • zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną 	
Jak skutecznie przemawiać?	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić strukturę przemówienia • wymienić środki retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zależności pomiędzy sposobem budowania przemówienia a sytuacją komunikacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • budować przemówienie podążając za wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • wygłosić spójne przemówienie dostosowane do sytuacji komunikacyjnej 	
STAROŻYTNOŚĆ – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA – O EPOCE					
Biblia – wiadomości wstępne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić religie, wywodzące się z Biblii • określić podstawowe podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>Testament</i> w odniesieniu do Biblii • przedstawić podział ksiąg biblijnych i podać przykłady • wyjaśnić pojęcia: <i>kanon</i>, <i>apokryf</i> • podać przykłady frazeologizmów w wywodzących się z Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różnice między Starym a Nowym Testamentem • wyjaśnić, czym są Ewangelie i wymienić ewangelistów • wymienić przekłady Biblii • wymienić cechy stylu biblijnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli Biblii w kulturze • omówić funkcje Biblii – sakralną, poznawczą i estetyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco opisać jedną z religii, wywodzących się z Biblii • wymienić święte księgi innych religii
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>zakazany owoc</i> • zdefiniować pojęcia: <i>genesis</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować wypowiedź na temat wolnej woli w kontekście opowieści o grzechu

		<i>patriarcha</i>		pierworodnym)	pierworodnym
Konteksty i nawiązania – <i>Co się naprawdę zdarzyło w ogrodzie Eden</i> Harolda S. Kushnera	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentów tekstu Harolda Kushnera zrelacjonować treść historii o grzechu pierworodnym 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podobieństwa i różnice, które autor eseju dostrzega między ludźmi a zwierzętami 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję pytań w tekście Harolda Kushnera porównać autorską interpretację historii biblijnej z interpretacją kanoniczną 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat autorskiej interpretacji historii o grzechu pierworodnym 	
Konteksty i nawiązania – <i>Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu omówić świat przedstawiony wskazać narratora 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy realistyczne i fantastyczne we fragmencie wskazać motywy biblijne we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> omówić cel gry opisanej we fragmencie przedstawić problematykę fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować treści niedosłowne fragmentu wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać szerokie konteksty i nawiązania
Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać główny problem w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć polemikę
Rozważania o cierpieniu – <i>Księga Hioba</i>	<ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć historię Hioba przedstawić kompozycję Księgi Hioba 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować Hioba omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei) 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób przedstawiania cierpienia w kulturze popularnej interpretować obraz Léona Bonnata w kontekście historii Hioba
Dociekanie sensu ludzkiego życia w <i>Księdze Koheleta</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, kim był Kohelet zrelacjonować fragment 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać środki stylistyczne użyte we fragmencie wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie określić problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta wskazać podobieństwa radami Koheleta a radami greckich 	<ul style="list-style-type: none"> omówić obraz Adriaen van Utrechta w kontekście omawianego utworu

				filozofów	
Poezja biblijna – Księga Psalmów	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm</i>, <i>psalterz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • podać przykłady paralelizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat związku psalmów z muzyką • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach i omówić ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić obraz Boga wyłaniający się z psalmów 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać tłumaczenia psalmów (z Biblii Tysiąclecia, Jana Kochanowskiego i Czesława Miłosza)
Interpretacja tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zinterpretować tekst
Konteksty i nawiązania – Wojciech Wencel, <i>Psalm</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić, jakimi środkami językowymi został osiągnięty patos w wierszu • określić funkcję środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję Boga i człowieka przedstawioną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać szerokie konteksty i nawiązania
Biblijne oblicza miłości – Pieśń nad Pieśniami	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić przynależność Pieśni do liryki • zrelacjonować treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje między Oblubieńcem a Oblubienicą • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcie <i>miłość zmysłowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić oddziaływanie Pieśni na zmysły, podając cytaty z tekstu • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w Pieśni i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat przynależności Pieśni do kanonu biblijnego • wypowiedzieć się na temat alegorycznej interpretacji Pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać opis miłości zaprezentowany w Pieśni z wybranymi utworami miłosnymi z kręgu popkultury • opisać Oblubienicę z obrazu Rossettiego i porównać ją z literackim pierwowzorem postaci w Biblii
Wizja końca świata w	<ul style="list-style-type: none"> • streścić Księgę 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać jeźdźców 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać główne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć w formie

Apokalipsie św. Jana	Apokalipsy na podstawie przeczytanych fragmentów	Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • zdefiniować pojęcie <i>eschatologii</i>	stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie, znajdujące się w omawianych fragmentach	się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie • porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata	pisemnej analizę porównawczą Apokalipsy i dowolnego dzieła prezentującego koniec świata (literackiego, malarskiego bądź filmowego)
Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów tekstu • wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i>	• porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana	• omówić przesłanie płynące z tekstu • analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy	• przedstawić wybrany tekst kultury opisujący rzeczywistość postapokaliptyczną
Filmowe nawiązanie do Biblii – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego	• zrelacjonować treść filmu	• podjąć dyskusję o postawie filmowego Krzysztofa	• wypowiedzieć się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie • analizować rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• interpretować postać graną w filmie przez Artura Barcisia • podjąć dyskusję na temat hierarchii wartości we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat innego filmu z cyklu <i>Dekalog</i>
BIBLIA – NAUKA O JĘZYKU					
Akt komunikacji językowej	• zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji	• wyjaśnić, co należy zrobić, aby komunikat był dobrze zrozumiany	• omówić funkcję mowy ciała w procesie komunikacji	• omówić wpływ sytuacji społecznej na jakość aktu komunikacji	
Informacja, prośba czy zakłęcie? Funkcje wypowiedzi.	• wymienić funkcje wypowiedzi	• scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi	• określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi	• wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi	
BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI					

Jak napisać plan twórczy i odtwórczy tekstu?	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje planów wymienić cechy dobrze przygotowanego planu 	<ul style="list-style-type: none"> przeredagować podany plan 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć plan odtwórczy tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć plan twórczy tekstu 	
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	<ul style="list-style-type: none"> objaśnić etymologię nazwy epoki wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza wyjaśnić pojęcia: <i>teocentryzm</i>, <i>feudalizm</i> wymienić fazy średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> omówić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza wymienić średniowieczne wzorce osobowe porównać ramy czasowe średniowiecza polskiego i europejskiego scharakteryzować średniowieczny system szkolny wyjaśnić pojęcie: <i>Biblia pauperum</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizować specyfikę periodyzacji polskiego średniowiecza omówić średniowieczny uniwersalizm, teocentryzm oraz dualizm 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować rolę karnawału 	<ul style="list-style-type: none"> opisać wpływ antyku i kultury arabskiej na średniowiecze
Sztuka średniowieczna	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić podstawowe cechy stylu romańskiego i gotyckiego podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza posługiwać 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej omówić alegorię i podać jej przykłady posługiwać się następującymi 	<ul style="list-style-type: none"> analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić styl romański od gotyckiego wymienić cechy stylu bizantyjskiego i podać jego przykłady wypowiedzieć się na temat muzyki

		się następującymi terminami: <i>plaskorzeźba, rzeźba pełnofigurowa, fresk, pieta, ikona, nawa, ołtarz, prezbiterium, apsyda, katedra, przypora, rozeta, witraż, portal</i>	terminami: <i>symultanizm, iluminatorstwo, miniatura, chorał, bazylika</i>		średniowieczne j
Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
<i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić kompozycję utworu • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce	• odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza	• wskazać podobieństwa między motywem <i>deesis</i> w <i>Bogurodzicy</i> a tym przedstawionym na ikonie
Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>Stabat mater</i> w wierszu	• porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• porównać obrazy męki Pańskiej przedstawione w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> i na obrazie Grünewalda • wypowiedzieć się na temat obrazu Żydów w tekście <i>Lamentu</i>
Średniowieczny ideał ascety –	• streścić żywot św. Aleksego	• scharakteryzować świętego	• wskazać w tekście typowe elementy	• podjąć dyskusję na temat	• opisać inne przykłady ascezy

<i>Legenda o św. Aleksym</i>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<p>jako ascetę</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i słowotwórcze 	legenda hagiograficznej	aktualności ascezy oraz sensu takiej drogi do świętości <ul style="list-style-type: none"> omówić parenetyczny charakter utworu 	średniowiecznej <ul style="list-style-type: none"> omówić rolę świętych w życiu ludzi średniowiecza
Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> porządkować informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> przetwarzać informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać główny problem w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora prezentować i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć polemikę
Konteksty i nawiązania – <i>Opowieść małżonki świętego Aleksiego Kazimierzy Iłłakowiczówny</i>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść wiersza wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego rozpoznać kontekst literacki wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> określić typ liryki scharakteryzować podmiot liryczny i adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać legendę średniowieczną z poetyckim komentarzem współczesnej poetki 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kontekst kulturowy wykorzystany w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć pisemną analizę i interpretację wiersza
Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	<ul style="list-style-type: none"> streścić utwór wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze, posługując się przy tym terminem <i>alegoria</i> wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> omówić motyw <i>danse macabre</i> wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> i <i>ars moriendi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza omówić utwór jako satyrę społeczną wypowiedzieć się na temat „czarnej śmierci” w średniowieczu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać motyw <i>danse macabre</i> przedstawiony w <i>Rozmowie z jego ujęciem</i> na obrazie Bernta Notkego
Konteksty i nawiązania – <i>Śmierć i co potem</i> Terry’ego Pratcheta	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentów omówić świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów omówić zachowanie bohatera w chwili śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> omówić pogląd Śmierci na przemiany cywilizacyjne porównać sposób przedstawienia śmierci w utworze Terry’ego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić uniwersalną wymowę fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić alegoryczny obraz śmierci w innych tekstach kultury

			Pratcheta i w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>		
Świętość afirmacyjna – św. Franciszek	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • opisać postać św. Franciszka z Asyżu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać postawy dwóch świętych: św. Franciszka i św. Aleksego • wyjaśnić reakcję zwierząt na słowa św. Franciszka 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić problematykę utworu • omówić funkcję elementów fantastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować metaforyczne znaczenie utworu • wyjaśnić pojęcie: <i>franciszkanizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować scenę z życia św. Franciszka ukazaną na fresku Giotta
Konteksty i nawiązania – <i>Imię róży</i> Umberto Eco	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać dwie wersje historii o kazaniu św. Franciszka do ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać problemy społeczne poruszone we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić uniwersalne problemy poruszone we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli autorytetów
Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić genezę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars moriendi</i> obecne w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przykłady współczesnych wzorców osobowych
Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję utworu • sformułować zasady miłości dworskiej • omówić etos rycerski na przykładzie Tristana 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić topos nieszczęśliwej miłości na wybranym przykładzie z kultury współczesnej

Konteksty i nawiązania – Halina Poświatowska, *** [<i>tutaj leży Izold...</i>]	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść wiersza wskazać podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> opisać sytuacje liryczną w wierszu omówić aluzję literacką zastosowaną w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycje wiersza sformułować tezę interpretacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować wiersz wskazać i omówić konteksty interpretacyjne porównać przesłanie wiersza i przesłanie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> napisać analizę i interpretację wiersza, uwzględniając konteksty
Kompetencje językowe i komunikacyjne	<ul style="list-style-type: none"> posługiwać się nowo poznanym słownictwem 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzyć świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługiwać się językiem
Historiografia polska w średniowieczu – <i>Kronika polska</i> Galla Anonima	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować pojęcie <i>kroniki</i> zrelacjonować treść fragmentów opisać obowiązki króla przedstawione przez kronikarza 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić dzieła polskiej historiografii średniowiecznej zdefiniować pojęcie <i>historiografii</i> zaprezentować wzorzec władcy na podstawie charakterystyki Bolesława Chrobrego pióra Galla Anonima 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować dzieła polskiej historiografii średniowiecznej wypowiedzieć się na temat <i>Kroniki polskiej</i> jako źródła historycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat stosunków społecznych i obyczajowości w średniowiecznej Polsce na podstawie <i>Kroniki polskiej</i> omówić uwarunkowania historyczne początków piśmiennictwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat wizerunku współczesnych władców w mediach
Podróż po zaświatach – <i>Boska Komedia</i> Dantego Alighieri	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentów omówić fabułę całego utworu wymienić przewodników w Dantego po zaświatach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> wyjaśnić tajemnicę tytułu scharakteryzować narratora omówić kompozycję poematu wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki, summa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu zinterpretować alegorie obecne w poemacie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego Dante uczynił swoim przewodnikiem Wergiliusza
ŚREDNIOWIECZE – NAUKA O JĘZYKU					
Od słowa do zdania.	<ul style="list-style-type: none"> wymienić działy 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawać błędy we 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję 	

Czym jest gramatyka?	gramatyki	wać działy gramatyki	wskazanych wypowiedziach i określać rodzaj błędu	poszczególnych działów gramatyki w budowaniu wypowiedzi	
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
Jak robić notatki?	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować notatkę syntetyzującą wymienić formy notatki syntetyzującej 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować rodzaje notatek 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować notatkę syntetyzującą 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje notatkę syntetyzującą w formie mapy myśli 	
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff.

Cz. II

OGÓLNE WYMAGANIA EDUKACYJNE I ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

W przypadku klas ponadpodstawowych nie zmienia się ogólnych zasad oceniania z języka polskiego.

Punktem odniesienia są materiały opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną. Nauczyciele odwołują się przy ocenie pisemnych wypowiedzi argumentacyjnych do ogólnych kryteriów merytorycznych, strukturalnych i językowych. Przed każdą pracą pisemną w tych klasach nauczyciel ustala z uczniami zasady oceniania i podaje szczegółowe kryteria oceniania danej wypowiedzi (przygotowujących uczniów do napisania szkicu krytycznego, wypowiedzi argumentacyjnej).

Nauczyciele j. polskiego w ZSB stosują **średnią ważoną** w klasach po szkole podstawowej w technikum.

Ocenię podlegają:

- prace klasowe w różnej formie (np. test, sprawdzian wiedzy, wypowiedź argumentacyjna),
- pisemne prace domowe,
- odpowiedzi ustne na lekcji (np. głos w dyskusji, prezentacja, wypowiedź na określony temat),
- praca samodzielna na lekcji (np. jednostkowa, grupowa),
- realizacja projektów.

W dłuższych, swobodnych i twórczych wypowiedziach ustnych uwzględnia się:

- pomysłowe, oryginalne opracowanie tematu,
- samodzielność opracowania zagadnienia,
- przejrzystość układu, kompozycję wypowiedzi,
- jasność i precyzję wyrażanych myśli,
- poprawność językową,
- bogactwo słownictwa,
- unikanie schematów i szablonów językowych,
- wystrzeganie się wyrazów i zwrotów modnych.

Wagi ocen

Forma pracy ucznia	Waga
Praca i aktywność na lekcji	1
Każda forma pracy domowej	1
Referaty	1
Praca w grupach	1
Kartkówka	2
Odpowiedź ustna	2
Projekt	2
Sprawdziany	3
Testy	3
Wypracowania klasowe	3
Konkurs przedmiotowy	3

Plusy i minusy

Za aktywność na lekcji nauczyciel może stawiać : plus "+" lub minus "-"

Za uzyskane trzy plusy nauczyciel stawia ocenę bardzo dobrą (5) z aktywności o wadze 1.

Za uzyskane trzy minusy nauczyciel stawia ocenę niedostateczną (1) z aktywności o wadze 1.

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości określonych w podstawie programowej w zakresie wiedzy historycznoliterackiej,
- nie zna treści i problematyki lektur obowiązkowych,
- nie opanował podstawowych umiejętności redagowania wypowiedzi argumentacyjnych,
- nie ma elementarnej wiedzy o języku,
- na podstawie ocen obowiązkowych nie uzyskał średniej ocen **1,6**.

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej,
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej,
- rozpoznaje tylko podstawowe związki przyczynowo-skutkowe w zakresie wiedzy o kulturze,
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie,
- odszukuje tylko najważniejsze informacje w tekście nieliterackim,
- objaśnia z pomocą nauczyciela znalezione informacje,
- posługuje się podstawowymi odmianami polszczyzny,
- dostrzega i koryguje niektóre typy błędów językowych,
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej,
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne,
- na podstawie ocen obowiązkowych uzyskał średnią ocen **1,6**.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma częściową wiedzę i spełnia podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej,
- zna treść i problematykę większości lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej,
- wskazuje podstawowe wydarzenia literackie,

- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) do określonej epoki literackiej,
- dokonuje elementarnej analizy porównawczej utworów,
- wykorzystuje znalezione informacje i przeprowadza analizę źródeł informacji,
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej,
- dostrzega różne typy błędów językowych,
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej,
- redaguje teksty własne,
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić,
- odróżnia fakty od opinii,
- na podstawie ocen obowiązkowych uzyskał średnią ocen **2,6**.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach,
- dobrze zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej,
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury w kontekście macierzystym,
- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach,
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji,
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej,
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych,
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej,
- sprawnie redaguje teksty własne,
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy,
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie,
- na podstawie ocen obowiązkowych uzyskał średnią ocen **3,6**.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę i opanował umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych,

- szczegółowo zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej,
- samodzielnie interpretuje tekst literacki w różnych kontekstach,
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór,
- przeprowadza rozmaite interpretacje tekstów kultury,
- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne,
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej,
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze,
- aktywnie słucha wykładu, potrafi wykonać notatki w różnorodny sposób,
- formułuje własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami,
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji,
- na podstawie ocen obowiązkowych uzyskał średnią ocen **4,6**

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę historycznoliteracką i posługuje się nią w różnych trudnych sytuacjach problemowych,
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej,
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje,
- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania nowego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym,
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia,
- zna dodatkową literaturę krytyczną dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych,
- bezbłędnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej,
- potrafi swoją wiedzą zainteresować innych,
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji,
- na podstawie ocen obowiązkowych uzyskał średnią ocen **4,6**.

Dostosowanie form i metod pracy:

- wydłużyć czas pracy na sprawdzianach ze względu na wolne tempo czytania i pisania,
- nie uwzględniać podczas oceny prac pisemnych następujących błędów: mylenie z-s, d- t, k -g, błędy w zapisywaniu miękkich głosek i- j, błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę – em , opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab, mylenie liter podobnych kształtem l-t-l, mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m, opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/, błędy ortograficzne w wyrazach nietypowych),
- preferować wypowiedzi ustne, w sytuacjach uzasadnionych stworzyć uczniowi możliwość poprawy prac pisemnych w formie ustnej ,
- umożliwić korzystanie z podręcznika i z zeszytu podczas odpowiedzi ustnych (zachęcanie do sporządzania samodzielnych notatek),
- dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy na lekcji, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu,
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, argumentacja, zakończenie),
- stosować różnorodne formy zapisu np. wykresów, tabel,
- akceptować pismo drukowane,
- pozwalać na wykonywanie prac na komputerze,
- posadzić ucznia blisko nauczyciela,
- kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń,
- pomagać w zaplanowaniu kalendarza lektur,
- sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji,
- monitorować frekwencję,
- kontrolować, czy uczeń nadrobił zaległości spowodowane nieobecnością na lekcji,
- pomagać w nadrobieniu zaległości spowodowanych chorobą,
- angażować ucznia do prac, które chętnie wykonuje np. prezentacje, wykresy.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny dla uczniów z rozpoznaną dysleksją, dysortografią i dysgrafią*

Niżej przedstawione kryteria należy traktować łącznie.

Oceny	Dysleksja, dysortografia, dysgrafia W kryteriach oceniania nie przewiduje się obniżenia poziomu wymagań dla uczniów z opinią o dostosowaniu form i metod pracy.
niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> – uczeń nie wykazuje chęci do pracy i nie zalicza prac pisemnych w wyznaczonych terminach lub nie korzysta z możliwości zaliczenia zadań pisemnych w formie ustnej, – uczeń nie wykonuje prac i ćwiczeń dostosowanych przez nauczyciela, – uczeń nie prowadzi zeszytu przedmiotowego i nie dokonuje notatek z lekcji, – uczeń nie pracuje z podręcznikiem, – uczeń nie korzysta z pomocy nauczyciela.
dopuszczający (poziom)	Ocenia się według kryteriów dla wszystkich uczniów z zastrzeżeniem: <u>ocena wypowiedzi ustnej:</u>

konieczny)	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń udziela wypowiedzi na temat (nie uwzględnia się przy ocenie licznych przejęzyczeń, pomyłek przy operowaniu terminologią naukową), - uczeń udziela wypowiedzi krótkich, nierozbudowanych, z licznymi błędami językowymi, - uczeń popełnia błędy świadczące o niezrozumieniu tekstu źródłowego, ale poprawia błędy przy pomocy pytań naprowadzających, - uczeń udziela odpowiedzi niespójnej bez uporządkowanej kompozycji , - uczeń przygotowuje się do odpowiedzi z wyznaczonego materiału, <p><u>ocena wypowiedzi pisemnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń wypowiada się w sposób komunikatywny mimo licznych błędów składniowych, - uczeń tworzy wypowiedź niespójną bez uporządkowanej kompozycji , - uczeń popełnia liczne błędy zapisu (nie uwzględnia się następujących błędów: mylenie z-s, d- t, k -g, błędy w zapisywaniu miękkich, głosek i- j, błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę – em , opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab, mylenie liter podobnych kształtem l-t-ł, mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m, opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/, błędy ortograficzne w wyrazach nietypowych) - uczeń korzysta z konsultacji przygotowujących do prac domowych.
dostateczny (poziom podstawowy)	<p>Ocenia się według kryteriów dla wszystkich uczniów z zastrzeżeniem:</p> <p><u>ocena wypowiedzi ustnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń udziela odpowiedzi z nielicznymi błędami rzeczowymi wynikającymi z niezrozumienia treści, ale koryguje błędy przy pomocy nauczyciela, - uczeń korzysta z notatek sporządzonych przez siebie w zeszycie w trakcie odpowiedzi ustnej(zwłaszcza przy posługiwaniu się trudną terminologią), - uczeń udziela odpowiedzi bez uporządkowanej kompozycji , jego wypowiedź jest niespójna, charakteryzuje się odtwórczym myśleniem i wnioskowaniem, - uczeń popełnia błędy językowe, które koryguje przy pomocy nauczyciela, <p><u>ocena wypowiedzi pisemnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń wypowiada się w sposób komunikatywny, - uczeń stara się uporządkować tok wypowiedzi, stosując właściwe słownictwo (nie uwzględnia się przy ocenie niewłaściwej segmentacji tekstu), - uczeń popełnia liczne błędy zapisu (nie uwzględnia się następujących błędów: mylenie z-s, d- t, k -g, błędy w zapisywaniu miękkich, głosek i- j, błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę – em , opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab, mylenie liter podobnych kształtem l-t-ł, mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m, opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/, błędy ortograficzne w wyrazach nietypowych).
dobry (poziom rozszerzający)	<p>Ocenia się według kryteriów dla wszystkich uczniów z zastrzeżeniem:</p> <p><u>ocena wypowiedzi ustnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń udziela odpowiedzi ze świadomością porządkowania wyводу, - uczeń wypowiada się, dążąc do poprawności językowej, <p><u>ocena wypowiedzi pisemnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń wypowiada się w sposób komunikatywny, - uczeń tworzy wypowiedź, dążąc do poprawności językowej,

	<ul style="list-style-type: none"> – uczeń popełnia liczne błędy zapisu (nie uwzględnia się następujących błędów: mylenie z-s, d- t, k -g, błędy w zapisywaniu miękczeń, głosek i- j, błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę – em , opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab, mylenie liter podobnych kształtem l-t-ł, mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m, opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/, błędy ortograficzne w wyrazach nietypowych), – uczeń korzysta ze słowników.
bardzo dobry (poziom dopełniający)	<p>Ocenia się według kryteriów dla wszystkich uczniów z zastrzeżeniem: <u>ocena wypowiedzi ustnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uczeń wypowiada się w sposób komunikatywny i merytorycznie poprawny, – uczeń wypowiada się bez poważnych uchybień językowych, <p><u>ocena wypowiedzi pisemnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uczeń tworzy wypowiedź z nielicznymi uchybieniami kompozycji – uczeń popełnia błędy zapisu (nie uwzględnia się następujących błędów: mylenie z-s, d- t, k -g, błędy w zapisywaniu miękczeń, głosek i- j, błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę – em , opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab, mylenie liter podobnych kształtem l-t-ł, mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m, opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/, błędy ortograficzne w wyrazach nietypowych), – uczeń korzysta ze słowników.
celujący (poziom wykraczający)	<p>Ocenia się według kryteriów dla wszystkich uczniów z zastrzeżeniem: <u>ocena wypowiedzi ustnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uczeń wypowiada się w sposób komunikatywny i merytorycznie poprawny, bez uchybień językowych, <p><u>ocena wypowiedzi pisemnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uczeń tworzy wypowiedź z nielicznymi uchybieniami językowymi, – uczeń popełnia błędy zapisu (nie uwzględnia się następujących błędów: mylenie z-s, d- t, k -g, błędy w zapisywaniu miękczeń, głosek i- j, błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę – em , opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab, mylenie liter podobnych kształtem l-t-ł, mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m, opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/, błędy ortograficzne w wyrazach nietypowych), – uczeń korzysta ze słowników.

W praktyce szkolnej najczęściej spotyka się uczniów z dysgrafią, dysortografią i dysleksją. Zamieszczona powyżej tabela jest propozycją dostosowania wymagań z zastrzeżeniem, że każdy uczeń wymaga indywidualnego dostosowania wymagań edukacyjnych, form i metod pracy. W przypadku każdego ucznia o dostosowaniach decyduje nauczyciel prowadzący.

Pozostałe kwestie związane z ocenianiem rozstrzyga Statut ZSB.

Cz. III

MODYFIKACJA

W SYTUACJI NAUCZANIA NA ODLEGŁOŚĆ

JĘZYK POLSKI

1. Lekcje są prowadzone w sposób ustalony przez Szkołę.
2. Tematy są realizowane zgodnie z rozkładem materiału. Nauczyciel koncentruje się przede wszystkim na **lekturach obowiązkowych wymienionych w podstawie programowej** (informatorze maturalnym). Korzysta z zasobów biblioteki cyfrowej.
3. Podczas nauczania na odległość nauczyciel sprawdza obecność uczniów, kontaktując się z nimi przy włączonej kamerze.
4. Podczas lekcji na odległość nauczyciel pracuje z podręcznikiem, obowiązkowymi tekstami kultury i wykorzystuje wybrane zasoby Internetu.
5. Ocenie podlegają: odpowiedzi ustne, prace pisemne, **aktywność na zajęciach**.
6. Odpowiedzi ustne ucznia oceniane są podczas rozmowy on-line w czasie rzeczywistym, zgodnie z przyjętymi kryteriami (lekcja on-line zgodnie z planem lekcji).
7. Zasady i kryteria oceny wypowiedzi ustnej nie zmieniają się.
8. Podczas nauczania na odległość na każdej lekcji nauczyciel **może ocenić aktywność ucznia oceną z wagą 2** (udział w dyskusji, twórcze rozwiązywanie problemów, umiejętność przywoływania kontekstów, wnioskowanie, tok rozumowania).
9. Nauczyciel informuje uczniów o terminie i formie oddania prac pisemnych (data, godzina, stosuje pytania naprowadzające i udziela dodatkowych wskazówek).
10. Uczeń ma obowiązek przesłać w terminie wyznaczonym przez nauczyciela prace pisemne, które zostaną ocenione zgodnie z podanymi mu kryteriami oceny pracy. Nauczyciel informuje uczniów, iż po wyznaczonym terminie prace nie zostaną oceniane i będą traktowane jak brak zadania, nieobecność na kartkówce.
11. Obowiązują dotychczasowe terminy oceniania prac.
12. Nauczyciel przekazuje uczniowi informację zwrotną na temat wykonanej pracy- zgodnie z WSO.
13. Podczas nauczania na odległość nauczyciel uwzględnia formy i metody pracy wynikające z potrzeb ucznia i Opinii PPP. Stosuje się opracowane na początku roku szkolnego dostosowania dla konkretnego ucznia.
14. Nie obniża się wymagań z przedmiotu.
15. W czasie nauczania zdalnego uczeń ma możliwość poprawienia oceny niedostatecznej w ciągu dwóch tygodni po jej otrzymaniu, na zasadach określonych przez nauczyciela prowadzącego.
16. Nauczyciel ustala zasady konsultacji z uczniem i z rodzicami (platforma lub dziennik elektroniczny lub telefon). Podaje terminy konsultacji, godzinę i określa sposób komunikacji.

Komisja Przedmiotów Humanistycznych